

ТРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ПО ВОДИТЕ

ИЗХ N 102-27-37
15.06.95 4:31:57 PM

102-11-45
15.06.95
СТАНОВИЩЕ

17.13
[Signature]

ОТНОСНО: Конституционно дело N 8 / 05 май 1995 год.

С разпореждане на Председателя на Народното събрание N 100-07-212/ 06.06.1995 год. са предоставени за становище от Комисията материалите по Конституционно дело N 8/ 1995 год. С Определението си от 31.05.1995 год. за страна по делото Конституционният съд конституира и Народното събрание.

Делото е образувано по искане на 51 народни представители за обявяване на противоконституционност на текстове от Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда (ДВ, бр.13/ 1995 год.).

На свое заседание, проведено на 15 юни 1995 год., членовете на Комисията разгледаха искането и се обединиха около следното становище:

Процесуалните и материалноправните аргументи в искането за обявяване за противоконституционни приетите текстове в Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда се разделят на три групи

1.Твърдения, че има противоречия с вътрешното законодателство.

2.Твърдения, че разпоредбите на цитирания закон влизат в колизия с международни договори по които Република България е страна.

3.Твърдения, че са допуснати процедурни нарушения и противоречия с Правилника за организацията и дейността на Народното събрание при свикването и провеждането на извънредното заседание на Комисията от 29 март 1995 год. за обсъждане на Указ 76/1995 год.

По отделните групи аргументи Комисията счита че:

По първа група: противоречия с вътрешното законодателство:

Относно Чл.5, ал.4 от Конституцията на Република България:

Тази разпоредба се отнася единствено за колизия между вътрешното и международното право. Позоваването на нея е несъстоятелно, тъй като Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда не влиза в противоречие с международните договори по които България е страна, и които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила по надлежния ред. Не съществуват международни договори или конвенции в областта на опазването на околната среда, в които да се ограничават възможностите на отделните страни да предприемат законодателни действия насочени към задоволяване на жизненоважни за живота и здравето на населението потребности и интереси. Един такъв случай е довършването на строителството на деривацията Джерман - Скакавица, от която в язовир "Искър" са постъпили над 15 милиона кубически метра вода.

Относно Чл.41 от Конституцията на Република България:

Народните представители, сезирали Конституционния съд на Република България намират, че са нарушени ал.ал.1 и 2 на този член.

Ал.1 има принципен характер, съдържа основно право на гражданите. Тя не урежда изчерпателно процедурите и критериите за предоставяне на информация, а такива са необходими, тъй като във второто изречение на същата алинея се посочва, че "...осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу

националната сигурност, обществения ред, **НАРОДНОТО ЗДРАВЕ** и морала".

Текстовете на атакувания Закон не влизат в противоречие и с алинея 2, тъй като с неговите разпоредби не се забранява да се изисква информация от съответните държавни органи или учреждения. Още повече, че в Глава втора на Закона за опазване на околната среда са предвидени процедури за провеждане на обществени обсъждания за получаване на данни и сведения за околната среда, които не са нарушени от атакуваните от народните представители разпоредби. Освен това, по никакъв начин не е ограничено правото на органите и лицата по чл.9 от Закона за опазване на околната среда да търсят и получава информация, както и чл.15 от същия, който предвижда съдебна защита, когато на посочените в чл. 9 субекти противозаконно се ограничава правото на информация за състоянието на околната среда. Същата съдебна защита е предвидена и в случаите когато искането на такива данни и сведения е отхвърлено или те са недостоверни.

Всеки гражданин или организация могат, и това им право не се нарушава от Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, да искат най-различни сведения и данни както за състоянието на компонентите на околната среда, така и за действията на Министерство на околната среда и подведомствените му Районни инспекции по опазването на околната среда. Трябва да се има предвид и това, че висителите отъждествяват понятието "информация" и процедурата "обществено обсъждане". От всичко това следва, че твърдението, според което се нарушава правото на информация, закрепено в двете алинеи на чл.41 от Конституцията, не се накърнява от параграф 1 на Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда. Очевидно е, че става дума не за накърняване на правото на информация на гражданите и

обществеността, а за начините и сроковете по които ще се извърши общественото обсъждане на един екологичен проект.

Изменението на Закона за опазване на околната среда, срещу което възразяват Народните представители, не засяга по никакъв начин Глава втора от Закона за опазване на околната среда и съответно чл.41 от Конституцията, тъй като задълженията на държавните органи за предоставяне на данни, чрез които се осъществява правото на информация за околната среда остава същото и ненакърнено, още повече, че нормата на чл.23г от Закона за опазване на околната среда е предвидена като изключение и е предназначена за случаи когато спешно трябва да бъдат осигурени и защитени живота и здравето на гражданите. Бездействието в такива случаи би увредило непосредствено и в много по-висока степен техните жизненоважни потребности.

Не се отменя и задължението на държавните органи респективно Министерство на околната среда и неговите поделения да предоставят искана от лица и обществени организации информация за състоянието на околната среда.

Относно Чл.55 от Конституцията на Република България:

Въпреки че в своето искане до Конституционния съд на Република България народните представители не се аргументират, а само споменават, че има противоречие и с чл.55 от Конституцията, Комисията по опазване на околната среда и по водите счита за нужно да поясни следното: действията, произтичащи от атакуваните параграфи, са насочени именно към реализиране на прокламираното в чл.55 "... право на здравословна и благоприятна околна среда..." В разпоредбата на същия чл.55 е предвиденото право не на каква да е околна среда, а "... в съответствие с установените стандарти и нормативи". Именно с оглед да се спазят тези конституционни изисквания при извънредни случаи, когато са нарушени установените стандарти и нормативи за здравословна и

благоприятна околна среда и са застрашени живота и здравето на населението, се налага Министерският съвет да предприема спешни действия и мерки. Ето защо Комисията по опазване на околната среда и по водите счита, че с измененията в Закона за опазване на околната среда се конкретизират задълженията на държавата да осигури конституционното право на гражданите на "... здравословна и благоприятна околна среда...".

Осигуряването на научно обоснована норма за водопотребление на жител е такъв норматив, чрез който се отстраняват обстоятелства, които биха застрашили здравето на населението. По повод на довършването на деривацията Джерман - Скакавица, чието строителство е започнало още през 1987 год., бяха организирани протести и се направиха опити за осуетяване на възможността столичното население да получи милиони кубически метра вода от пролетното топене на снеговете във високата планина. Тези действия са в противоречие с нормата на чл.57, ал.2 от Конституцията, където се посочва, че " не се допуска злоупотреба с права, както и тяхното упражняване, ако то накърнява права или законни интереси на други".

Не е аргумент и априорното подозрение, че едва ли не винаги Правителството ще осъществява проекти и строителство на обекти, само на основание чл.23г от Закона за опазване на околната среда. Освен това, предстои и създаване на Върховен административен съд, който да контролира актовете на Министерски съвет и министрите. До тогава, каквато практика вече има, техните действия и актове се контролират от Върховния съд на Република България.

По втора група: аргументи за противоречия с международни договори по които Република България е страна:

Комисията по опазване на околната среда и по водите счита, че чл.23г с неговите две алинеи и т. 8 на параграф 1 от Допълнителната разпоредба на Закона за опазване на околната среда не противоречат на чл. 10 от Конвенцията за защита правата на човека и основните

свободи от 4 ноември 1950 год., както и на чл.19 от Международният пакт за гражданските и политическите права, Преамбюла и чл.1, ал.4 и чл.2 т.т. 2, 3 и 7 от Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст. С приетия закон не се нарушават визираните права, тъй като никъде в него не са предвидени забрани по отношение на съдържащото се в чл.10 ал.1 от Конвенцията "право на свобода на изразяване на мнение". Не точно е и позоваването на чл.19 от от Международният пакт за гражданските и политическите права, понеже в атакувания закон никой не предвижда ограничаване на правата, свързани с убеждения /ал.1/, правото на "свобода на словото, свободата да се търси, получава и разпространяват сведения и идеи от всякакъв вид ..." /ал.2 на същия член от Пакта/. Не коректно е и позоваването на Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, тъй като чл.23г не пречи да се изпълняват международноправните задължения на Република България, след като тя влезе в сила. Освен това материята, която урежда Конвенцията е принципино различна от разпоредбите на парагр.1 и 2 от Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда.

Трябва да се има предвид и това, че в същата Конвенция в чл.2 т.7 във второто изречение се казва, че "ПО ВЪЗМОЖНОСТ Страните също се стремят да прилагат принципите за оценка на въздействието върху околната среда по отношение на своята ПОЛИТИКА, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ". Евентуалните действия на правителството основани на разпоредбите на параграф 1 и 2 от Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, са в пълно съответствие с горният цитат.

В заключение на анализа на аргументите на Народните представители основани на тази Конвенция, Комисията напомня, че тя не е влязла в сила, тъй като не са изпълнени все още условията на чл.18/1/ от нея, според които трябва да изтече 90 дневен срок, след

датата на депозиране при Генералният секретар на ООН на 16-я документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване. Според официална справка от МВНР /приложение N 1/ до 13.06.1995 год. са депозирани само осем документа, без ратификационния документ на Република България.

Позоваването на Конференцията от Рио де Жанейро е ирелевантно, тъй като тя не е завършила с подписването и приемането на международен акт.

Като цяло Комисията по опазване на околната среда и по водите счита, че Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда не противоречи на международните договори по които Република България е страна, както и на ратифицираната, но все още не влязла в сила, според чл.18/1/, Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст.

По третата група въпроси: за работата на Комисията по време на обсъждането и изготвянето на становище по Указ N 76/ 1995 год.

Въпреки, че Конституционният съд не е допуснал този въпрос, като спорен, Комисията заявява следното по този мотив от искането на Народните представители:

Заседанията на Комисията са свикани съгласно изискванията на чл.27/1/ от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. Свикването на редовното заседание на 28.03.95 год. е направено съгласно изискванията на Правилника, включително и обявяването му в пленарна зала от Председателстващия заседанието. На редовното заседание присъстват 9 от членовете на Комисията /приложение N2/. В края на заседанието е обявено от Председателя на комисията, че обсъждането на Указ N 76/ 1995 год. ще трябва да продължи и на друго ИЗВЪНРЕДНО заседание, същото е видно от стенографския протокол на заседанието /приложение N 3/.

На извънредното заседание, което е свикано по надлежния ред според Правилника на Народното събрание, присъстват също 9 от

членовете на Комисията, които са положили подписите си за присъствие в Присъствената книга на Комисията, от което може да се направи заключението, че е спазен необходимия ред за провеждането на заседанието /приложение N4/. На същото заседание Комисията одобрява свое Становище относно Указ N 76/ 1995 год., с необходимите гласове за това условие, съгласно чл.27/1/ от Правилника на Народното събрание. /приложение N 5/

От тук изложеното, Комисията счита, че взетите решения по време на нейните заседания са правновалидни и не са в противоречие с Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

Господа Конституционни съдии,

Предвид гореизложените доводи, молим, да отхвърлите искането на 51-те народни представители за отмяна на чл.23г, ал.ал. 1 и 2 , и на т.8 от § 1 от Допълнителната разпоредба на Закона за опазване на околната среда.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

/БОРИС КОЛѐВ/